

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-10-000 079
Бања Лука, 6.7.2010. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у Посебном вијећу за организовани и најтеже облике привредног криминала, састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Н. Ш. због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став (3) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) и кривичним дјелом изазивања опште опасности из члана 402. став (1) Кривичног закона Републике Српске, оптужених Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ, П. Р. и Н. К., због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске и оптуженог С. Ј., због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске и кривичним дјелом изазивања опште опасности из члана 402. став (1) Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама оптужених Н. Ш., С. Ј. и И. М. и бранилаца оптужених М. Ц., Б. Г., Ј. Ј., Ћ. С., мр Д. Б., др М. М., Т. К., М. П. и М. Љ., сви адвокати из Б. Л., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број: 011 0 К 09-000 001-п од 31.12.2009. године, у сједници вијећа којој су присуствовали специјални тужилац Славко Савић, оптужени Н. Ш., Р. Ш., Н. Д., С. Ј., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ., П. Р. и Н. К. и њихови браниоци, а у одсуству уредно обавјештених оптужених Д. С. и Ј. Ш., донио је дана 6.7.2010. године

П Р Е С У Д У

I

Дјелимичним уважавањем жалбе оптуженог Н. Ш. и његовог браниоца, преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број: 011 0 К 09-000 001-п од

31.12.2009. године, тако што се против овог оптуженог, а на основу члана 297. тачка г) Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст,

ОДБИЈА ОПТУЖБА

Даје:

Дана 30.05.2008. године, по претходном договору са Д. С. и А. Р, путничким моторним возилом марке „Пасат“, превозили опојну дрогу „кокаин“ купцима у Б. Л., када су у мјесту К./В., општина Б. Л., заустављени од стране овлашћених службених лица који су им привремено одузели опојну дрогу у количини од 74,8833 грама,

У преосталом дијелу у односу на овог оптуженог наведена пресуда се преиначава, у одлуци о казни, тако што се оптуженом Н. Ш. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (3) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) и кривичним дјелом изазивања опште опасности из члана 402. став (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, утврђује казна затвора у трајању од 10 (десет) година, а узима утврђеном у смислу члана 43. став (1) Кривичног закона Републике Српске казна затвора у трајању од 1 (једне) године, изречена пресудом Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 К 017954 08 К од 01.07.2008. године, због кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (1) Кривичног закона Републике Српске, па га суд примјеном члана 42. став (2) тачка 2), Кривичног закона Републике Српске о с у ђ у ј е на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) мјесеци у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 27.8.2008. године па надаље, те вријеме проведено у притвору од 30.05. до 01.07.2008. године по правоснажној пресуди Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 К 017954 08 К од 01.07.2008. године,

II

Дјелимичним уважавањем жалби оптужених С. Ј. и И. М. и бранилаца ових оптужених, те жалби бранилаца оптужених Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., В. Ш., К. Ш., Н. Ђ., П. Р. и Н. К., преиначава се, у одлуци о казни, пресуда Округног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број: 011-0-К-09-000 001-п од 31.12.2009. године, тако што се оптужени Д. С. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 5 (пет) година и 6 (шест) мјесеци, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од

27.08.2008. године па до 31.12.2009. године, оптужени Р. Ш., за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 6 (шест) година, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 27.08.2008. године па надаље, оптужени Ј. Ш., за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 27.08.2008. године па до 31.12.2009. године, оптужени Н. Д., за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 27.08.2008. године па до 31.12.2009. године, оптужени С. Ј. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске и кривичним дјелом изазивања опште опасности из члана 402. став (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом осуђује на казну затвора у трајању од 7 (седам) година, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 15.09.2008. године па надаље, оптужени И. М. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 7 (седам) година, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 09.10.2008. године па надаље, оптужени В. Ш. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, примјеном члана 38. тачка 2) и члана 39. став (1) тачка 2) Кривичног закона Републике Српске, осуђује на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и 6 (шест) мјесеци, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 09.10.2008. године до 31.12.2008. године, оптужени К. Ш. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, примјеном члана 38. тачка

2) и члана 39. став (1) тачка 2) Кривичног закона Републике Српске, осуђује на казну затвора у трајању од 3 (три) године, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 27.08. до 27.9.2008. године, оптужени Н. Ћ. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, осуђује на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, оптужени П. Р. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, примјеном члана 38. тачка 2) и члана 39. став (1) тачка 2) Кривичног закона Републике Српске, осуђује на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и оптужени Н. К. за кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) Кривичног закона Републике Српске у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, примјеном члана 38. тачка 2) и члана 39. став (1) тачка 2) Кривичног закона Републике Српске, осуђује на казну затвора у трајању од 4 (четири) године.

У осталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број: 011-0-К-09-000 001-п од 31.12.2009. године, оглашени су кривим оптужени Н. Ш. због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став (3) Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) КЗ РС и кривичним дјелом изазивања опште опасности из члана 402. став (1) КЗ РС, оптужени Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ., П. Р. и Н. К., због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став (2) КЗ РС у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) КЗ РС и оптужени С. Ј., због кривичног дјела организованог криминала из члана 383а. став (2) КЗ РС и кривичним дјелима неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) КЗ РС и изазивања опште опасности из члана 402. став (1) КЗ РС, па су осуђени и то оптужени Н. Ш. на казну затвора од 12 (дванаест) година, односно јединствену казну затвора у трајању од 12 (година) и 6 (шест) мјесеци, тако што је првостепени суд узео раније изречену казну затвора од 1 (једне) године као већ утврђену, оптужени Д. С. на казну затвора у трајању од 8 (осам) година, оптужени Р. Ш. на казну затвора од 9 (девет) година, оптужени Ј. Ш. на казну затвора од 7 (седам) година, оптужени Н. Д. на казну затвора у трајању од 6 (шест) година,

оптужени И. М. на казну затвора у трајању од 9 (девет) година, оптужени В. Ш. на казну затвора у трајању од 6 (шест) година, оптужени К. Ш. на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, оптужени Н. Ћ. на казну затвора у трајању од 6 (шест) година, оптужени П. Р. на казну затвора у трајању од 5 (пет) година и 6 (шест) мјесеци, оптужени Н. К. на казну затвора у трајању од 6 (шест) година и оптужени С. Ј. на казну затвора у трајању од 9 (девет) година.

На основу члана 44. став (1) КЗ РС је у изречене казне урачунато вријеме проведено у притвору и то оптуженима Н. Ш. и Р. Ш. од 27.08.2008. године па надаље, оптуженом И. М. од 09.10.2008. године па надаље, оптуженом С. Ј. од 15.09.2008. године па надаље, оптуженом Д. С., Ј. Ш. и Н. Д. од 27.08.2008. године до 31.12.2009. године, оптуженом В. Ш. од 09.10.2008. године до 31.12.2009. године и оптуженом К. Ш. од 27.08.2008. године до 27.09.2008. године, као и вријеме проведено у притвору који је оптуженима Н. Ш., Р. Ш., И. М. и С. Ј. продужен рјешењем Округног суда у Бањој Луци број 011-0-К-09-000 001-п од 31.12.2009. године, па надаље.

На основу члана 62. став (1) и (2) и члана 224. став (5) КЗ РС изречена је мјера безбједности одузимања опојне дроге кокаин у количини наведеној у одлуци, а којом је ова мјера изречена оптуженом Д. С. и лицу М. Ј.

На основу члана 99. став (1) и (3) а у вези са чланом 96. став (2) тачка а), е) и ж) и ставом (3) Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП – Пречишћени текст), оптужени Н. Ш., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., С. Ј., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ., П. Р. и Н. К. су обавезани да солидарно накнаде трошкове кривичног поступка у износу од 3.507,44 КМ, оптужени Н. Ш. да на име трошкова поступка плати износ од 2.076,27 КМ, оптужени И. М. износ од 145,60 КМ, оптужени Н. Ш. и С. Ј. солидарно износ од 669,20 КМ. Сви оптужени су обавезани да на име паушала плате износ од по 500,00 КМ, а оптужени С. Ј., И. М., Н. Ћ., П. Р. и Н. К. да накнаде трошкове награде и нужних издатака њихових бранилаца чија ће висина бити утврђена посебним рјешењем. Оптужени Д. С. је на основу члана 99. став (4) ЗКП ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка.

Против првостепене пресуде жалбе су изјавили оптужени Н. Ш., С. Ј. и И. М., као и браниоци свих оптужених.

Оптужени Н. Ш. пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, без конкретног приједлога, предлаже да се побијана пресуда преиначи и он ослободи од оптужбе, оптужени С. Ј. не наводи жалбене разлоге и приједлог, а из садржаја жалбе произилази да се пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и приједлог да се ослободи од оптужбе, док оптужени И. М. жалбу побија из свих разлога са приједлогом да се пресуда преиначи тако што ће се ослободити од оптужбе или да Врховни суд суди у овом предмету.

Бранилац оптужених Н. Ш., Р. Ш. и Ј. Ш., првостепену пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни, осим за оптуженог Ј.

Ш., с приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободе од оптужбе, или да се уважавањем жалбе побијана пресуда укине и одреди одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

Бранилац оптуженог Д. С. првостепену пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, односно казни, с приједлогом да се жалба уважи, укине првостепена пресуда и одржи претрес или да исту преиначи и оптуженог Д. С. ослободи од оптужбе.

Бранилац оптуженог Н. Д. пресуду побија због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичним санкцијама и трошковима кривичног поступка, с приједлогом да се жалба уважи и оптужени ослободи оптужбе или укине побијану пресуду и одржи претрес пред Врховним судом.

Бранилац оптуженог С. Ј. пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, с приједлогом да се жалба уважи и оптужени ослободи оптужбе или укине побијану пресуду и одржи претрес пред Врховним судом или ублажи изречена казна.

Бранилац оптужених И. М. и В. Ш. пресуду побија због повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, одлуке о кривичним санкцијама, трошковима кривичног поступка, имовинскоправном захтјеву и члана 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, са приједлогом да се оптужени ослободе од оптужбе, или укине првостепена пресуда.

Бранилац оптуженог К. Ш. пресуду побија због битних повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона и погрешно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе, или укине и одреди одржавање претреса.

Бранилац оптуженог Н. Ћ. пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о трошковима поступка, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе.

Бранилац оптуженог П. Р. пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде поступка, погрешне примјене материјалног права и одлуке о казни и трошковима поступка, са приједлогом да се оптужени ослободи од оптужбе.

Бранилац оптуженог Н. К. пресуду побија због повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке

о трошковима поступка, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и он ослободи од оптужбе, или да се пресуда укине и одреди одржавање претреса.

Одговор на жалбе оптужених и бранилаца оптужених поднијели су специјални тужиоци, предлажући да се те жалбе као неосноване одбију.

На сједници вијећа оптужени и браниоци свих оптужених су изложили жалбе и остали у свему код навода и приједлога из жалби, а специјални тужилац је остао код одговора које је дао на жалбе оптужених и бранилаца оптужених.

Све жалбе бранилаца оптужених, осим жалбе браниоца оптуженог Н. Ћ. првостепену пресуду побијају због битних повреда одредаба кривичног поступка, с тим што жалба браниоца оптуженог С. Ј. не конкретизује ни једну битну повреду. Тако жалбе бранилаца оптужених И. М., В. Ш. и К. Ш. сматрају да је суд био непрописно састављен, у чему виде битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка а) ЗКП – Пречишћени текст, жалбе бранилаца оптужених Н. Ш., Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., И. М., В. Ш., К. Ш. и П. Р. налазе разноврсне повреде права на одбрану у чему би се састојала битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка г) ЗКП – Пречишћени текст, а жалбе бранилаца оптужених Н. Д., И. М., В. Ш. и Н. К. сматрају да је почињена битна повреда из члана 311. став (1) тачка е) ЗКП – Пречишћени текст, односно да је пресуду донио стварно ненадлежан суд. Према ставу жалби оптужених Д. С., Н. Д., И. М., В. Ш. и К. Ш. оптужба је заснована на незаконитим доказима чиме је почињена битна повреда из члана 311. став (1) тачка з) ЗКП – Пречишћени текст, а према ставу жалби браниоца оптужених И. М. и В. Ш. оптужба је прекорачена и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка и) ЗКП – Пречишћени текст. И коначно жалбе бранилаца оптужених Д. С., Р. Ш. и Н. Д. сматрају да је почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка ј) ЗКП – Пречишћени текст, у облику неразумљивости пресуде, односно да побијана пресуда није дала ваљане разлоге о одлучним чињеницама о томе да су оптужени починили кривично дјело организованог криминала, дакле да пресуда не садржи ваљане разлоге, на основу којих доказа је утврдила да су оптужени организовали злочиначко удружење ради вршења кривичних дјела, а жалбе бранилаца оптужених Н. Д. и К. Ш. и битну повреду из става (2) члана 311. ЗКП – Пречишћени текст.

Сљедећи тај став жалбе оптужених Н. Ш., С. Ј. и И. М. и бранилаца свих оптужених замјерају првостепеној пресуди да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено што је за резултат имало, по жалбама свих бранилаца осим браниоца оптуженог Н. Ћ., и повреду Кривичног закона, а приговара се и неприхватљивом методолошком приступу у оцјени доказа при чему се апострофира непринципјелност у оцјени доказа у зависности од тога да ли су докази на штету или корист оптужених и пристрасност на штету оптужених кроз фаворизовање доказа који подржавају оптужницу. Жалба браниоца оптуженог Н. Ш. посебно истиче да се за догађај од 30.05.2008. године (поближе описан под тачком I ове пресуде) нису могли изводити докази јер је за ту инкриминацију донесена правоснажна пресуда.

Жалбе бранилаца оптужених Н. Ш., Д. С., Р. Ш., Н. Д., С. Ј., И. М., В. Ш. и П. Р. сматрају да су изречене казне затвора престоге, а жалбе бранилаца оптужених Н. Д., С. Ј., И. М., В. Ш., Н. Ђ., П. Р. и Н. К. да се ови оптужени требају ослободити обавезе плаћања трошкова кривичног поступка.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се жалбама побијају, а у смислу одредбе члана 320. ЗКП – Пречишћени текст, овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Разлог који је руководио овај суд за доношење пресуде којом се оптужба одбија у дијелу поближе описаном у тачки I изреке ове пресуде је принцип правоснажно пресуђене ствари (*res iudicata*), односно правило да се о истом предмету не може више пута водити кривични поступак и судити (*ne bis in idem*). Из списка предмета првостепеног суда видљиво је (страна 10. побијане пресуде) да су као докази тужилаштва приложени списи предмета Окружног тужилаштва у Бања Луци број КТ-П-124/08 и списи предмета Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 017954 08 К у кривичном предмету против оптуженог Н. Ш. због кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став (1) КЗ РС. Након што је овај извршио увид у списе овог предмета утврдио је да је Основни суд у Бањој Луци донио пресуду број: 71 0 К 017954 08 К дана 1.7.2008. године којом је оптужени Н. Ш. оглашен кривим због кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став (1) КЗ РС и осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и да је та пресуда постала правоснажна дана 15.7.2008. године. Овај суд је у жалбеном поступку утврдио и субјективни идентитет између кривичног дјела описаног у наведеној правоснажној пресуди и дјела, односно радњи описаних у тачки I ове пресуде, па је слиједом тога у том дијелу ваљало одбити оптужбу, уз напомену да је правилан став побијане пресуде, изражен на страни 62. последњи пасус, да обустављањем истраге у односу на оптуженог Д. С. није правоснажно окончан кривични поступак.

Жалбе бранилаца оптужених И. М., В. Ш. и К. Ш. сматрају да је суд био непрописно састављен, у чему виде битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка а) ЗКП – Пречишћени текст.

Међутим, из садржаја жалби бранилаца ових оптужених у жалбеном основу побијања пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка, произилази да жалиоци сматрају да су у доношењу побијане пресуде учествовале судије које су прихватиле споразум о признању кривице Д. Ј., који је био оптужен заједно са оптуженима у овом поступку, а у односу на којег је раздвојен поступак и донесена пресуда, па да су те судије морале бити изузете од суђења у овом предмету, што би према садржају жалби у овом дијелу указивало на постојање битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка б) ЗКП – Пречишћени текст.

Наведени приговори жалби бранилаца ових оптужених нису основани, јер ни једна одредба Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст, не прописује да су чланови судског вијећа које је раније донијело пресуду у односу на неког од

саоптужених у односу на којег је кривични поступак раздвојен, изузети од суђења у поступку против осталих оптужених.

Није повријеђено право на одбрану и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка г) ЗКП – Пречишћени текст, на коју указују жалбе бранилаца оптужених Н. Ш., Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., И. М., В. Ш., К. Ш. и П. Р., а која је према тврдњама ових жалби учињена у поступку пред првостепеним судом.

Истакнути приговори жалби су неосновани из разлога што је доказни поступак, као кључни дио главног претреса, основни начин утврђивања чињеница у кривичном поступку и реализује се кроз сучељавање доказа супростављених страна (тужиоца и одбране). При томе је контрадикторност водећи принцип извођења доказа на главном претресу, јер се процесне радње испитивања свједока, вјештака и других доказа изводе по правилима директног и унакрсног испитивања. Доказни поступак, односно редосљед извођења доказа, утврђен је чланом 276. ЗКП – Пречишћени текст, осим ако судија, односно вијеће у интересу правде не одреди другачије. Терет доказивања изнесених тврдњи је на странкама и браниоцу и они имају доминантну улогу током доказног поступка. Сви докази налазе се код странака, односно браниоца, а изводе се непосредно, осим изузетака из члана 288. став (2) ЗКП – Пречишћени текст, пред судом и вијеће нема никаква предубијеђења у погледу исхода поступка, па не може стећи увјерење о априорној кривици оптуженог, што је сигуран знак непристрасног суђења. Право на извођење доказа припада странкама и браниоцу, а које ће доказе изводити у доказном поступку зависи од субјективне оцјене странака, односно браниоца. Докази се изводе непосредно на главном претресу, а искази дати у истрази дозвољени су као доказ на главном претресу и могу бити кориштени приликом директног или унакрсног испитивања или побијања изнесених навода или у одговору на побијање или на додатно испитивање. Такође нема мјеста жалбеним тврдњама да су неправилно одбијени неки приједлози, односно понуђени докази браниоца и да је тај начин повријеђено право на одбрану оптужених, а чињенично стање остало непотпуно утврђено јер је правилним приступом вијеће рјешењем одбило одређене приједлоге браниоца као непотребне у смислу члана 278. став (2) ЗКП – Пречишћени текст. Дакле, када вијеће, мада је то могао урадити и предсједник вијећа самостално, правилним приступом, за одбијене доказне приједлоге одбране да разлоге у образложењу рјешења којим се одбија приједлог за извођење нових доказа, па такав став понови и широко образложи у пресуди, онда нема основа за жалбену тврдњу да је одбијањем тих приједлога одбране, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка. Ово из разлога што је дискреционо право предсједника вијећа да, ако закључи да је понуђени, односно предложени доказ непотребан или недозвољен, одбије тај доказ.

Жалбе бранилаца оптужених Н. Д., И. М., В. Ш. и Н. К. сматрају да је побијану пресуду донио стварно ненадлежан суд, у чему жалбе виде битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка е) ЗКП – Пречишћени текст, при чему жалба браниоца оптуженог Н. Д. не нуди ни један аргумент у корист тврдње да је Окружни суд у Бањој Луци ненадлежан суд, док жалбе бранилаца И. М., В. Ш. и Н. К. сматрају да је надлежно тужилаштво БиХ, односно суд БиХ позивајући се при томе на

одредбе Закона о суду БиХ и кривичног закона БиХ и на чињеницу да је кривично дјело извршено и ван подручја Републике Српске, односно и на подручју Федерације БиХ. Овакви приговору су неосновани из разлога што је надлежност Посебног тужилаштва за сузбијање организованог и најтежих облика привредног криминала, односно Специјалног тужилаштва, основаног у Окружном тужилаштву Бања Лука, одређена чланом 3. Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала - Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 111 од 17. децембра 2007. године) у коме су побројана кривична дјела за чије је откривање и гоњење надлежно Специјално тужилаштво, а у случајевима када за поступање није надлежно Тужилаштво и Суд Босне и Херцеговине. Преузимање предмета од Окружног тужилаштва у Требињу извршено је у складу са одредбама члана 13. Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала - Пречишћени текст. С друге стране надлежност Окружног суда у Бањој Луци заснива се на одредби члана 28. цитираног Закона према којем је у оквиру Окружног суда у Бањој Луци, основано Посебно одјељење са надлежношћу за одређена кривична дјела прописана посебним законом на читавој територији Републике Српске, а посебним законом уређује се и надлежност Посебног одјељења. Законом о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала, дакле посебним законом, у оквиру Окружног суда у Бањој Луци формирано је Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала, а уређена је и надлежност овог одјељења, с тим што по жалбама на одлуке овог одјељења одлучује Посебно вијеће за организовани и најтеже облике привредног криминала при Врховном суду Републике Српске.

Према ставу жалбе оптуженог Д. С. побијана пресуда се темељи, када је у питању овај оптужени, углавном на тонским разговорима вођеним између Д. С. и Н. Ш., прибављених спровођењем посебних истражних радњи, а које су готово у цјелости проведене супротно Европској конвенцији о заштити људских права и основних слобода и одредбама ЗКП – Пречишћени текст, сљедом чега су ови докази правно неваљани и на њима се, по мишљењу ове жалбе, не може заснивати судска одлука. Жалба браниоца оптуженог Н. Д. не образлаже у чему се састоји ова повреда, жалба браниоца оптужених И. М. и В. Ш. приговара да су незаконито прибављени докази, односно незаконито извршено претресање моторног возила и да је незаконито извршено вјештачење, посебно апострофирајући вјештачење одузетих мобилних апарата и СИМ картица, док жалба браниоца оптуженог К. Ш. приговара законитости прибављања листинга телефонских разговора за оптужена лица и вјештачењу које је неспорно извршено од стране МУП-а РС, односно државног органа. На овај начин према ставу свих наведених жалби почињена је битна повреда из члана 311. став (1) тачка з) ЗКП – Пречишћени текст.

Када је ријеч о овој битној повреди, а на коју се жалбама указује, та повреда није учињена, јер се побијана пресуда не заснива на изнуђеном признању или изјавама, на доказима прибављеним повредама људских права и слобода прописаних Уставом и међународним уговорима нити на доказима који су прибављени повредама ЗКП – Пречишћени текст, како је то прописано чланом 10. ЗКП – Пречишћени текст, који прописује шта се сматра правно неваљалим доказима. Ни један доказ који је проведених нема овакав карактер па ни искази појединих свједока, на које се појединим жалбама

указује, а ни материјални докази прибављени у току спровођења истраге, односно посебним истражним радњама. Наиме, увидом у списе предмета Окружног суда у Бањој Луци утврђено је да су као материјални докази тужилаштва, између осталог, уложени наредба Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала број: 011-0-Кпп-08-000 054-п од 18.11.2008. године, којом се налаже оператерима М:тел Т. Републике Српске да доставе листинге свих одлазних и долазних позива за побројане СИМ картице, на основу чега су тражени листинзи достављени Окружном суду у Бањој Луци, 16 наредби за претресање, 23 записника о претресању, уз исто толико потврда о привременом одузимању предмета, 12 фотодокументација, 3 записника о вагању, више записника о увиђају и службених забиљешки, као и више десетина наредби о одређивању, продужењу или мијењају посебних истражних радњи надзор и техничко снимање телекомуникација. При доношењу и провођењу ових наредби у потпуности је испоштована законом одређена процедура на основу које се одређује ова истражна радња. Дакле, увидом у судске списе ово вијеће је утврдило да је у сваком конкретном случају наредба о одређивању посебних истражних радњи надзор и техничко снимање телекомуникација у односу на оптужене обухваћене тим наредбама донесена на образложен приједлог тужиоца, који су садржавали податке о лицима против којих се радње предузимају, основе сумње за кривично дјело за које се према Кривичном закону може изрећи казна затвора најмање три године или тежа казна, разлози за њихово предузимање, битне околности које захтјевају предузимање радње, навођење радње која се захтјева и начин њеног извођења, обим и трајање радње. Тврдња да је дошло до повреде права на приватност – интимност и да су индиције до којих се дошло путем телефонских разговора у контрадикторности са доказима у спису, изнесене у одређеним жалбама су остале уопштене и неконкретизоване. Сви телефонски разговори поменути у образложењу првостепене пресуде су резултати извршења поменутих наредби.

Супротно становишту жалби бранилаца оптужених Д. С., Р. Ш. и Н. Д. анализом побијане пресуде овај суд налази да образложење пресуде садржи разлоге у погледу одлучних чињеница с аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптужених, те чињеница одлучних за правилну примјену материјалног права, ради чега су неприхватљиви приговори жалби засновани на тврдњи да је образложење пресуде захваћено битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка ј) ЗКП – Пречишћени текст, у облику неразумљивости, противрјечности и недостатку разлога о одлучним чињеницама и да је дошло до повреде одредбе члана 311. став (2) ЗКП – Пречишћени текст. Сасвим је друго питање то што жалбе оспоравају валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке оспорава правилност тих чињеничних утврђења.

Побијана пресуда је дала разлоге о свим одлучним чињеницама и правилно оцијенила исказе у поступку саслушаних свједока управо на начин како то прописују одредбе члана 295. и члана 304. став (7) ЗКП – Пречишћени текст и дала правилну оцјену тих исказа, због чега се супротне тврдње жалби не могу прихватити. Наиме,

пресуда је, оцјењујући исказе саслушаних свједока, доводећи их у везу са налазима и мишљењима вјештака и садржајем пресретнутих телефонаких разговора између оптужених, односно оптужених и других лица, листинга одлазних и долазних телефонских позива, записника о увиђају, претресању и вагању, потврда о привременом одузимању предмета, фотодокументација, наредби о провођењу посебних истражних радњи и о претресању и другим проведеним доказима, извела правилан закључак да су оптужени, на начин поближе описан у изреци побијане пресуде, починили кривична дјела за која су оглашени кривим, јасно образлажући начин предузимања радњи извршења. Нема мјеста аргументима жалби бранилаца оптужених, наведеним уз приговоре чињеничној основи побијане пресуде, супстанцираним у наводима да првостепени суд није утврдио одлучне чињенице, а посебно да није утврђено постојање елемената кривичног дјела организованог криминала, односно да је оптужени Н. Ш. организовао и руководио злочиначким удружењем и у том својству починио кривично дјело за које је оглашен кривим, а да су остали оптужени били припадници тог удружења и да су у том својству такође починили кривично дјело. Насупрот овим приговорима и овај суд налази да за своја утврђења побијана пресуда има довољно упоришта у изведеним доказима. Ово из ралога што докази на којима се заснива побијана пресуда у сегменту утврђења својства и дјелатности оптужених, и по оцјени овог суда, представљају поуздану основу за такав закључак. Ту се прије свега имају у виду искази свједока Д. Ј., А. Б., Ј. Б., П. В., Т. В., М. Ј., Р. С., Б. Т., М. М., па и свједока Д. Л., М. Б., М. П., П. В. и Н. Т., а дјелимично и исказима појединих оптужених, саслушаних у својству свједока. И бројни, напријед побројани и широко и аргументовано образлагани у побијаној пресуди, објективни докази указују на оправданост утврђења побијане пресуде. Ови докази су били предмет посебно брижљиве и садржајне анализе од стране првостепеног суда, и то тако што је засебно цијењен њихов садржај, а потом у корелацији са другим проведеним доказима. Побијана пресуда посебно цијени садржај проведених доказа у погледу постојања елемената кривичног дјела организованог криминала из члана 383.а) став (3) КЗ РС у односу на оптуженог Н. Ш., односно истог кривичног дјела, али из става (2) у односу на остале оптужене.

Оваквим приступом у оцјени доказа побијана пресуда је наведене доказе прихватила као истините и увјерљиве, осим исказа оптуженог као свједока као и исказа неких од свједока, дајући при томе, и са аспекта оцјене овог суда, валидну аргументацију. Као резултат правилне и пажљиве оцјене свих доказа проведених пред првостепеним судом произилази закључак побијане пресуде о поузданости утврђења те пресуде да је оптужени Н. Ш. починио кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (3) КЗ РС у вези са кривичним дјелом неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) КЗ РС и кривичним дјелом изазивање опште опасности из члана 402. став (1) КЗ РС, оптужени Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ., П. Р. и Н. К., кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) КЗ РС у вези са кривичним дјелом неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) КЗ РС, а оптужени С. Ј. кривично дјело организованог криминала из члана 383а. став (2) КЗ РС у вези са кривичним дјелом неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став (2) у вези става (1) и кривичним дјелом изазивање опште опасности из члана

402. став (1) КЗ РС. За закључке о одлучним чињеницама при оцјени вриједносног значаја проведених доказа, побијана пресуда је дала детаљне и јасно одређене разлоге у образложењу. Те разлоге као валидно образложење прихвата и овај суд у цијелости, па се не могу прихватити као основане и арументоване тврдње жалби које апострофирају мањкавост у оцјени вјеродостојности исказа неких свједока.

Нису основани наводи из жалбе оптуженог Н. Ш. којима негира да је он организовао и руководио злочиначким удружењем, иако по истој жалби стоји чињеница да се са осталим оптуженима познавао, размјењивао телефонске позиве, да су (па и сам оптужени Н. Ш.) дозволили себи одређене недозвољене радње које су их одвеле у криминал, али никако то није био организовани и коначно да се оптужени Никола Шараба бавио купопродајом дрога, као што су и други то исто радили, али свако за себе и за свој интерес. Исто тако неосновани су наводи жалбе овог оптуженог којима се апсолутно негира постојање добро организоване криминалне групе. Наиме, правна квалификација кривичног дјела из члана 383а. став (3) КЗ РС, за које је оглашен кривим побијаном пресудом подразумијева одговорност организатора злочиначког удружења или онога ко на било који начин руководи злочиначким удружењем, а што је за овог оптуженог, и по утврђењу овог суда, потпуно доказано. На основу бројних доказа на које се позива првостепена пресуда, а чији садржај је правилно оцјењен у смислу одредби члана 295. став (2) ЗКП – Пречишћени текст, побијана пресуда је извела, и по оцјени овог суда, правилан закључак да је оптужени Н. Ш. био организатор злочиначког удружења, а остали оптужени чланови овог удружења. О свему томе су релеванта чињенична утврђења побијане пресуде заснована на изведеним доказима, чији садржај је изнесен у побијаној пресуди и дата исцрпна оцјена вјеродостојности тих доказа, па се супротне тврдње жалби, којима се та утврђења настоје довести у сумњу, не могу прихватити.

Насупрот приговорима из жалби оптужених Д. С. и И. М., жалби њихових браниоца и бранилаца осталих оптужених, којим оспоравају утемељеност и правилност закључка првостепеног суда о постојању злочиначког удружења, а у оквиру којег су дјеловали ови оптужени, овај суд налази да је за такво утврђење првостепени суд имао довољно упоришта у изведеним доказима. Разлоге које за такво утврђење износи првостепени суд у побијаној пресуди у потпуности прихвата и овај суд као правилне и потпуне. При томе овај суд не налази ништа спорно у томе што се постојање злочиначког удружења доказује бројношћу телефонских и других контаката и радњи извршења почињених у инкриминисаном периоду. У анализи начина извршења свих тих радњи, околностима које прате њихово извршење, посебно чињеници да су већина оптужених међусобно познавала (иако то није нужно за припаднике злочиначког удружења), да су у инкриминисаном периоду обавили неколико стотина телефонских, личних и других контаката међусобно и лицима од којих су куповали, односно којима су продавали опојну дрогу, првостепени суд правилно налази разлоге за овакав закључак. Исто се односи и на закључак о дјеловању оптужених у оквиру тог злочиначког удружења тиме што су сваки од њих, уз постојање свијести о претходном дјеловању осталих припадника злочиначког удружења, извршавали унапријед одређене задатке. С тим у вези првостепени суд правилно закључује да природа тих радњи подразумијева свијест о заједничком

дјеловању у оквиру злочиначког удружења и дјеловању других чланова тог удружења, те да се тим њиховим радњама коначно реализује конкретан злочиначки план. Наведени чињенични закључак резултат је правилне анализе свих проведених доказа, због чега се не могу прихватити приговори жалби бранилаца оптужених да је такав закључак плод хипотетике.

Дакле, све што је изнесено у жалбама оптужених и њихових бранилаца у погледу битне повреде одредаба кривичног поступка, мањкавости чињеничне основе побијане пресуде и повреде Кривичног закона, а код аргументације коју је изнио првостепени суд у својој пресуди, заиста се не може прихватити. На основу проведених доказа првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице, разјаснивши све битне околности од значаја за правилно пресуђење, а посебно за правну оцјену дјела, па супротна тврдња жалби оптужених и бранилаца оптужени није основана. Према томе чињенична и правна основа првостепене пресуде у свему је правилна, а побијана пресуда даје детаљне разлоге правне оцјене радњи оптужених, чињенично стање је и потпуно и правилно утврђено, нема битне повреде одредаба кривичног поступка, ни повреда кривичног закона, па се другачија становишта жалби не могу прихватити.

Испитујући одлуку о казнама у вези са жалбама оптужених и њихових бранилаца, овај суд налази да је првостепени суд правилно утврдио све околности од значаја за утврђивање јединствене казне оптуженом Н. Ш. и појединачних казни оптуженима Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., С. Ј., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ., П. Р. и Н. К. узимајући за полазиште околности прописане одредбом члана 37. став (1) КЗ РС. Исто тако првостепени суд је у погледу личности оптужених правилно идентификовао околности које иду у прилог оптуженима. Међутим, имајући у виду радње за које их је суд огласио кривим, овај суд сматра да ће се и мањим затворским казнама, у односу на све оптужене постићи сврха кажњавања и у погледу специјалне а и у погледу генералне превенције. Првостепени суд није адекватно вредновао све олакшавајуће околности које је утврдио на страни оптужених, док је по мишљењу овог суда, прецијенио значај отежавајућих околности с једне а није са довољно критичности оцјенио олакшавајуће околности које се стичу на страни оптужених, због чега овај суд оцјењује да су казне изречене свима оптуженима престроге.

Овај суд налази да се и мањим казнама од изречених према оптуженима може остварити сврха кажњавања прописана у члану 28. КЗ РС, због чега је побијану пресуду у односу на све оптужене преиначио у одлуци о казни, те оптуженом Н. Ш. за кривично дјело за које је оглашен кривим побијаном пресудом утврдио казну затвора у трајању од 10 (десет) година, а узимајући утврђеном казну затвора у трајању од 1 (једне) године изречену правоснажном пресудом Основног суда у Бањој Луци означеној у изреци ове пресуде, те овог оптуженог осудио на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година и 6 (шест) мјесеци, налазећи да је мјера изречене казне овом оптуженом и довољна и потребна ради остваривања сврхе кажњавања, како с аспекта опште (генералне), тако и посебне (специјалне) превенције.

У односу на оптужене Д. С., Р. Ш., Ј. Ш., Н. Д., С. Ј., И. М., В. Ш., К. Ш., Н. Ћ., П. Р. и Н. К., преиначењем побијане пресуде у одлуци о казни а уз критичку оцјену

свих околности које утичу да казна буде мања или већа, овај суд је оцјенио да се мањим казнама од оних које су изречене побијаном пресудом према овима оптуженима може остварити сврха кажњавања прописана у члану 28. КЗ РС, због чега су им изречене казне као у изреци ове пресуде. У односу на оптужене В. Ш., К. Ш., П. Р. и Н. К., овај суд налази да постоје особито олакшавајуће околности које првостепени суд није правилно цијенио. Наиме, ови оптужени раније нису осуђивани, количина криминалних активности које су они предузели а које су описане у изреци побијане пресуде је мања у односу на остале оптужене, што представља законски основ за изрицање мање казне од законом прописане, због чега су у односу на ове оптужене и примјене одредбе КЗ РС о ублажавању казне, те им изречене казне затвора испод најмање мјере законом прописане казне. Изреченим казнама овим оптуженима моћи ће се остварити сврха кажњавања прописана у члану 28. КЗ РС.

У погледу одлуке о трошковима поступка, те истакнутим жалбеним приговорима оптуженог Н. Ш. и његовог браниоца ово вијеће налази да су трошкови поступка у односу на овог оптуженог правилно утврђени, посебно у односу на саслушање свједока предложеног од стране одбране, од чијег саслушање је одбрана накнадно одустала. Осим тога одредбом члана 99. став (4) ЗКП – Пречишћени текст предвиђена је могућност да се оптужени, који је оглашен кривим, дјелимично или у цјелини ослободи трошкова кривичног поступка из члана 96. став (2) тачка а) до ж) истог закона ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање оптуженог или лица које је дужан да издржава. Ове околности нису утврђене у току поступка пред првостепеним судом, нити су на те околности оптужени указали, нити се у жалби указује на одређене доказе који би указали на немогућност плаћања трошкова поступка, без довођења у питање издржавања оптуженог или лица која је дужан да издржава. Надаље, имајући у виду старосну доб оптужених, њихову радну способност и занимања овај суд налази неоснованим њихове приговоре којим оспоравају могућност плаћања трошкова кривичног поступка.

Ради изнесеног жалбе оптужених и бранилаца оптужених, а на основу одредбе члана 328. ЗКП – Пречишћени текст, су дјелимично уважене, на начин описан у изреци ове пресуде.

Записничар

Предсједник вијећа

Соња Матић

Желимир Барић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић